

INTERDISCIPLINARY OVERLAPS OF TECHNICS AND ART IN EDUCATIONAL PROCESS

Tatiana Uhrikova – Adriana Recka

doi: 10.18355/PG.2025.14.2.14

Abstract

The article deals with the possibilities and benefits of interdisciplinary connections of technics and art in the educational process of primary schools. The aim is to point out the common intersections of both subject areas, which can be effectively used to develop creativity, technical thinking, aesthetic feeling and practical skills of students. The text analyzes the connections of content standards in the curriculum of technical and art education in primary school at the 2nd level of education. The article offers the specific didactic approaches that enable integrated teaching, as well as specific examples of creative activities combining technical and art elements. The conclusion of the article brings examples and recommendations for educators on how to effectively plan and implement teaching with an emphasis on the mutual connection of technical and art aspects.

Key words

interdisciplinary, technics, art education, cooperation, activities

Abstrakt

Článok sa zaoberá možnosťami a prínosmi interdisciplinárneho prepojenia techniky a výtvarnej výchovy v rámci edukačného procesu na základných školách. Cieľom je poukázať na spoločné presahy oboch predmetových oblastí, ktoré možno efektívne využiť na rozvoj kreativity, technického myslenia, estetického cítenia a praktických zručností žiakov. V texte sa analyzujú prepojenia obsahových štandardov v kurikule techniky a výtvarnej výchovy na základnej škole na 2. stupni vzdelávania. Článok ponúka konkrétne didaktické prístupy, ktoré umožňujú integrované vyučovanie, ako aj konkrétne príklady tvorivých aktivít spájajúcich technické a výtvarné prvky. Záver článku prináša ukážky a odporúčania pre pedagógov, ako efektívne plánovať a realizovať výučbu s dôrazom na vzájomné prepájanie technických a výtvarných aspektov.

Kľúčové slová interdisciplinarita, technika, výtvarná výchova, spolupráca, aktivity

Introduction

Súčasná doba, ktorú so sebou prináša 21. storočie, akceleruje svojou ponukou technických, digitálnych, pokrokových, virtuálnych, mobilných, priemyselných vymožeností. Naše životy zaplavuje virtuálna realita, umelá inteligencia, pokrokové digitálne technológie, ktoré nám otvárajú neskutočné možnosti civilizačného pokroku, avšak i zatvárajú dvere pred skutočným obrazom ľudskosti. Čelíme dvom obrovským protistranám, ktoré technologický pokrok vytvára. Na jednej strane explózia technologickej modernizácie a na strane druhej klimatické, environmentálne zmeny, dezinformácie, vojnové, politické konflikty, spoločenská i etická nestálosť. Tento protiklad doby je výsledkom interdisciplinárnej prepojenosti, kde jedna udalosť ovplyvňuje druhú a vznikajú neoddeliteľné súvislosti medzi jednotlivými súčasťami každodenného sveta. Pojem interdisciplinarita, ktorú v úvode článku otvárame, je dôležitá súčasť edukácie už v základnom školstve, v ktorom sa aktuálna doba najviac odzrkadľuje. Samotné deti prinášajú do školstva obrovské zmeny súvisiace s pohľadom na súčasný svet. Na základe daných skutočností sa v školstve kladie

dôraz na rozvoj a podporu interdisciplinárnych kompetencií u žiakov. Pojmom interdisciplinarita v edukácii sa najčastejšie synonymne pomenúva medzipredmetový vzťah. Teória interdisciplinárnych vzťahov má pomerne dlhú tradíciu, v pedagogike a didaktike a odráža sa s rôznou intenzitou od 60. rokov 20. storočia. V dostupnej odbornej literatúre po roku 1989 sa táto problematika objavuje viac-menej nesystematicky (Germušková, 2011). Zo starších titulov publikácia Apoštola a Bergera (1972) definuje interdisciplinaritu ako pedagogický problém, Klein (1990) rieši interdisciplinaritu na úrovni historického, teoretického a praktického výskumu, Placha a Banesz (2015) sa venujú konkrétnej problematike medzipredmetovosti na základných školách v súvislosti s technikou, pri ktorých sa bližšie dostávame k riešenej problematike.

Naším cieľom je opísať súčasný stav zapojenia medzipredmetových vzťahov do školských vzdelávacích programov vo vzdelávacej oblasti Človek a svet práce pre predmet Technika v spolupráci – interdisciplinaritou – medzipredmetovosťou vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra s predmetom Výtvarná výchova na 2. stupni základných škôl. Budeme sledovať, či sú dané prepojenia uvedené v Štátnom vzdelávacom systéme (ďalej ŠVP), aké možnosti priesahov nám dokument ponúka i kde sú kontextuálne ukotvené v rámci povinných položiek. Získanou analýzou načrtujeme prínosy spolupráce a záverom s konkrétnymi návrhmi aktivít ponúkneme odporúčania pre školskú prax.

Dôležitosť záujmu vyčlenenia vzdelávacích oblastí Človek a svet práce a Kultúra a umenie spočíva v ponímaní sledovaných predmetov v samotnej edukácii zo strany vedenia školy, rodičov i samotných žiakov. Oba predmety sú orientované prakticky, žiakom ponúkajú viac než teóriu a zapamätanie si faktov. Svojou pestrosťou obsahového zamerania, využívaním rôznych vyučovacích metód, foriem a aktivít prebúdzajú u žiakov zvedavosť, tvorivosť, záujem o aktívnu prácu a formujú jeho osobnosť vo všetkých oblastiach s dôrazom na výchovnú zložku (Budiacova, 2023).

Technika a výtvarná výchova v edukačnom procese a metodológia práce

Základným krokom hľadania prienikov sledovaných predmetov bola analýza štátnych dokumentov, ktoré ukladajú školám praktický edukačný systém. Použitím metódy analýzy Štátnych vzdelávacích programov sme extrahovali pojmy, ktorými je možné dokázať súvislosti medzi predmetmi a ich silnú previazanosť a interdisciplinárne presahy.

Metodika efektívneho dokázania a následného využitia interdisciplinárneho prepojenia oboch predmetov spočívala vo vyčlenení si spoločných pojmov v ŠVP techniky a výtvarnej výchovy na 2. stupni základnej školy. Dôležitosť pojmu – interdisciplinarita – je natoľko podstatná a širokorozsiahla, že jej pôsobnosť sa rozprestiera nielen v sledovaných predmetoch, ale i na samotnej pôde školy – medzi vedením, pedagógmi, žiakmi i rodičmi či externými inštitúciami. Pochopením problematiky interdisciplinarity sa načrie podstata jej zmyslu a tým je spolupráca. Základný výklad pojmu spolupráca hovorí, že je to činnosť, pri ktorej si dvaja alebo viacerí ľudia alebo inštitúcie navzájom pomáhajú na dosiahnutie spoločných cieľov. Spolupráca zahŕňa spoločnú prácu, zdieľané úsilie a vzájomnú pomoc, aby sa dosiahli výsledky, ktoré by jednotlivci samostatne nedokázali. Prenosom spolupráce do školského prostredia Valenta (2015), Mares (2013), ktorí zdôrazňujú jej dôležitosť, sa dostaneme k nasledovnému kroku dosiahnutia interdisciplinárneho prepojenia sledovaných predmetov technika a výtvarná výchova – vytvorením plánu práce. Do daného plánu je nesporne dôležité implementovať všetkých pedagogických zamestnancov, ktorí môžu byť súčinní pri medzipredmetovom dosiahnutí cieľa. Zanietení pedagogickí zamestnanci, ktorí sú naklonení k využívaniu celého potenciálu školského vzdelávacieho systému, vhodne zvolia triedy, ktoré sú schopné vynaložiť svoje úsilie a využijú svoju spoluprácou interdisciplinaritu techniky a výtvarnej

výchovy. Metódou experimentu, v konkrétnej základnej škole, aplikujeme na vybranú výskumnú vzorku tried zámery interdisciplinárneho prepojenia. V závere zhodnotíme prínosy alebo negatíva experimentu. Dovoľme si konštatovať, že záver zvolenej spolupráce prinesie hmatateľné výsledky – diela žiakov, v ktorých sa ukrýva ako technika tak i výtvarná výchova. Podstatou vytvorenia plánu práce pre interdisciplinárne prepojenie je zmysluplná, inkluzívna, tvorivá a efektívna činnosť prispievajúca k rozvoju interdisciplinárneho myslenia, ktorá je prínosom nielen pre školu, ale i pre samotných žiakov.

Metodológia práce:

- analýza štátnych školských dokumentov,
- vytvorenie plánu práce,
- určenie výskumnej vzorky,
- realizácia experimentu,
- vyhodnotenie,
- odporúčanie pre budúcu prax.

Analýza predmetu technika a výtvarná výchova a ich prieniky

Samotná výtvarná výchova podľa štátneho vzdelávacieho štandardu (2015) sa zameriava na výtvarné činnosti, vďaka ktorým žiaci spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení. Teoretické poznatky sú motivačným prvkom, ktorého výsledkom je vlastná aktívna procesuálna činnosť s tvorbou na základe predstavivosti a skúsenosti. Žiaci diela nereplikujú, vytvárajú vlastné, čím si rozvíjajú kompetencie porozumenia vizuálneho umenia a vytvárajú si vlastnú ucelenú predstavu o svete. Podobný výklad obsahu si nesie i predmet technika (2015), na základe čoho vzniká predpoklad spojitosti oboch predmetov, ktoré sa zdajú tak rozdielne a zároveň nesmierne podobné.

Výtvarná výchova sa vyznačuje svojou subjektívnosťou, bezhraničnosťou, bezobmedzenosťou, bezchybovosťou, nespočetnosťou, provokáciou, hľadaním nevideného či nepočutého. Zatiaľ čo technika je chápaná ako explicitný odbor, s objektívnym pohľadom, konkrétnym riešením, podľa stanovených kritérií, predurčeným plánom, v reálnom ponímaní. Avšak i napriek tomu sú si tieto predmety podobné svojou praktickosťou, oba predmety tvoria, prejdú si procesuálnym vývinom a výsledkom je vlastné dielo. A čo nie je tajomstvom v súčasnom edukačnom systéme sú oba predmety na konci vzdelávania, vnímané ako doplnkový predmet, ktorým si na mnohých, hlavne menších školách, dopĺňajú pedagógovia svoje pracovné úväzky.

Štátny vzdelávací štandard predmetu technika ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, manipulovanie s predmetmi, experimentovanie, konštruovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad rozvíjania ich praktických zručností (Technika, 2015).

Štátny vzdelávací štandard predmetu výtvarnej výchovy ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia vo výtvarnej výchove. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú zapamätať a následne zreprodukovať (Výtvarná výchova, 2015).

Z analýzy daných opisov oboch sledovaných predmetov vyplývajúcich zo štátneho dokumentu sú zrejme presahy jednotlivých činností, vyplývajúce z opakovaných pojmov ako sú:

- hľadanie,
- pátranie,
- skúmanie,

- objavovanie.

Na základe analýzy cieľov predmetu technika i výtvarná výchova opätovne prenikajú opakujúce sa pojmy:

- praktická činnosť,
- zručnosti,
- návyky,
- tvorivé myšlienkové pochody,
- rôzne materiály,
- postoje,
- názory,
- rozhodovanie.

Zjednodušenú praktickú ukážku interdisciplinarity oboch predmetov i s vnímaním vyjadrenia pomocou grafikonov ponúka obrázok číslo 1.

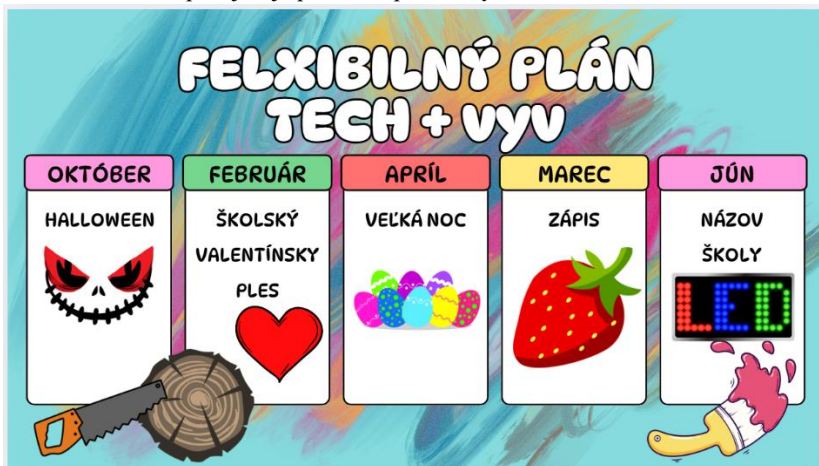
Obr. č.1: Interdisciplinárne presahy techniky a výtvarnej výchovy

Zdroj: Autorka, 2025.

Vytvorenie plánu práce ako výsledok spolupráce

Začiatok školského roka so sebou prináša záplavu entuziazmu, nových nápadov, myšlienkových postupov, z ktorých na každej základnej škole vznikajú plány práce na celý školský rok. Špecifiká škôl sú v súčasnej dobe rôznorodé a každá škola pozná svoje silné stránky, ktorými môže operovať na pozitívne dosiahnutie svojich cieľov. V tejto časti článku ponúkame konkrétne aktivity, ktoré sú súčasťou mnohých škôl, preto môžu byť všestranne využité. Základná škola, Lipová 183 je v tomto článku i výskumnou vzorkou, na ktorej boli experimentom realizované interdisciplinárne didaktické postupy v priebehu 1 školského roka 2024/2025 a na ktorej pôsobí i autorka článku ako riaditeľka školy i ako kvalifikovaná vyučujúca ako techniky tak i výtvarnej výchovy na 2. stupni. Dôležitosť spolupráce všetkých komponentov ako vyučujúcich techniky, výtvarnej výchovy, vedenia, žiakov i ostatných kolegov, je o to podstatnejšia, nakoľko na našej základnej škole sú dané predmety z veľkej časti vyučované neodborne t.j. nekvalifikovanými pedagógmi. Sme malou dedinskou základnou školou disponujúcou krásnym, veľkým avšak nevyužitým areálom, sčasti kvalifikovanými pedagógmi predmetov technika a výtvarná výchova. Poznáme svoje kvality a slabosti, preto pri tvorbe plánu práce sme prihliadali na svoje využiteľné možnosti, ktoré sú predpokladom splnenia stanovených cieľov. Pravidelne sa venujeme aktivitám, ktoré sú využiteľné i ako interdisciplinárna možnosť edukácie.

Obrázok číslo 2 ponúka schematickú konkrétnu ukážku plánu práce, ktorý sa na našej škole každoročne opakuje a je prínosom pre všetky stanovené ciele.

Obr. č. 2: Plán práce
Zdroj: Autorka, 2025

Extrahované časti ŠVP a výber výskumnej vzorky s výsledkom práce

Analýzou štátnych dokumentov sme potvrdili existenciu interdisciplinárnych presahov dvoch školských predmetov Technika a Výtvarná výchova. Aby sme získané kompetencie vzájomných vzťahov dokázali u žiakov rozvíjať, následne sme vytvorili plán práce potrebný na realizáciu stanovených cieľov. K určeným aktivitám školy sme extrahovali vhodne volené časti výkonových i obsahových štandardov v daných predmetoch medzi rôznymi ročníkmi – 7., 8. a 9. (v našom prípade triedami), čím sme chceli podčiarknuť spoluprácu pedagógov na jednotlivých vyučovacích hodinách. Vzájomná korelácia, ktorá medzi predmetmi pôsobí, vytvára predpoklad úspešného dosiahnutia cieľa. Nižšie ponúkame konkrétne ukážky interdisciplinárnych vzťahov vyňaté zo štátnych vzdelávacích programov výkonových a obsahových štandardov techniky a výtvarnej výchovy, pri ktorých 1 trieda na svojom predmete podľa stanovených štandardov prácu začne a na iná trieda na svojom predmete prácu dokončí do finálneho stavu. Za každou interdisciplinárnou schémou obrázkov je zobrazené finálne dielo.

Technické materiály a pracovné postupy ich spracovania

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ porovnať vlastnosti vybraných druhov technických materiálov, ✓ vykonať jednoduchý experiment na porovnanie vybranej vlastnosti materiálov, vlastnosť aplikujú na príkladoch v praxi, ✓ uviesť príklady využitia vybraných druhov technických materiálov v praxi, ✓ navrhnuť technologický postup zhotovenia vlastného výrobku, ✓ zrealizovať na výrobných vybrané pracovné postupy ručného obrábania podľa technického výkresu. 	<p>technické materiály – kovy, drevo, plasty, keramické materiály, sklo, guma, textil, kompozitné materiály, vlastnosti a využitie pracovné postupy obrábania dreva: rezanie, dlabanie, vŕtanie, lepenie, spájanie skrútkami, spájanie dreva plátovaním, povrchová úprava pracovné postupy obrábania kovov: rezanie, pilovanie, vŕtanie, nitovanie, ohýbanie pracovné postupy obrábania plastov: vŕtanie, lepenie, ohýbanie, tvárnenie, spájanie skrútkami samostatná práca, výrobok kombináciou materiálov</p>

Možnosti zobrazenia vidného sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zobraziť charakteristický výraz rôznych emócií prostredníctvom portrétu (karikatúry). 	<p>zobrazovanie výrazu tváre karikatúra podľa fotografických portrétov (prepojené s tematickým radom podnety fotografie) subjektívne transformovanie videnej reality, nadsadenie a štylizácia foriem umocňujúca výraz expresionistické portréty, výrazové hlavy</p>

Obr. č. 3: Technika v 7. ročníku v korelácii s výtvarnou výchovou v 8. ročníku

Zdroj: Autorka, 2024

Ob. č. 4: Finálne dielo vytvorené v spolupráci výtvarnej výchovy a techniky v dvoch rôznych ročníkoch

Zdroj: Autorka, 2024

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ poznať najdôležitejšie tradičné (ľudové) remeslá.	tradičné (ľudové, historické) remeslá (techniky a výrobky) výtvarná interpretácia vybranej tradičnej techniky

Tvorivá činnosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ navrhnuť technologický postup zhotovenia výrobku, ✓ zhotoviť výrobok s využitím aj ďalších pracovných postupov, ✓ zdôvodniť potrebu použitia ďalších pracovných postupov ručného	praktické činnosti zamerané na zhotovovanie navrhnutých výrobkov kombinované pracovné námety ďalšie dostupné pracovné postupy z oblasti opracovania dreva, kovov, plastov a z oblasti elektrotechniky

209

Ob. č. 5: Výtvarná výchova a technika v 9. ročníku s interdisciplinárnymi presahmi

Zdroj: Autorka, 2024

Obr. č. 6: Finálne dielo vytvorené v spolupráci výtvarnej výchovy a techniky v 9. ročníku

Zdroj: Autorka, 2025.

Strojové opracovanie materiálov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlíšiť podľa princípu obrábania (tvaru obrábaných plôch – nástroj – obrábací stroj) metódu obrábania (vŕtanie, brúsenie, sústruženie, frézovanie, lisovanie), 	<p>metódy strojového opracovania dreva, kovov a plastov</p> <p>obrábací stroj, obrábok – výrobok, nástroj, pohyby, obrábané plochy</p> <p>CNC stroje (aj modely)</p> <p>progressívne vybrané metódy obrábania materiálov: laser, vodný lúč,</p>

Tradicie a podnety remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ poznať tradície svojho prostredia, ✓ výtvarne interpretovať typický podnet svojho sociálneho (rodinného) prostredia. 	<p>tradicie a súčasnosť</p> <p>charakteristické prvky (tradicie, zvyky, slávnosti, jedlá ...) vlastnej rodiny (sociálnej skupiny)</p> <p>charakteristické znaky svojho domova</p>

Obr. č. 7: Technika v 9. ročníku v korelácii s výtvarnou výchovou v 8. ročníku

Zdroj: Autorka, 2025.

210

Obr. č. 8: Finálne dielo vytvorené v spolupráci výtvarnej výchovy a techniky v dvoch rôznych ročníkoch

Zdroj: Autorka, 2024.

- ✓ naprojektovať tvar, rozmery, materiál a pracovný postup na vlastný jednoduchý výrobok.

Synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ výtvarne vyjadriť subjektívnu vizuálnu predstavu chuťového vnemu. 	<p>vyjadrenie chuti výtvarnými prostriedkami (zobrazujúcim alebo abstraktným spôsobom)</p> <p>koreniny, bylinky, čaje, jedlá a ich farebné (tvarové, materiálové, gesticke ...) vyjadrenie</p>

Obr. č. 9: Výtvarná výchova a technika v 7. ročníku s interdisciplinárnymi presahmi i s využitím kreatívneho setu PlayMake a synestetickými podnetmi

Zdroj: Autorka, 2025.

Obr. č. 10: Finálne dielo vytvorené v spolupráci výtvarnej výchovy a techniky v 7. ročníku so sadou PlayMake a synestézou chuti a vône jahôdok
Zdroj: Autorka, 2025.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vytvorí technickú dokumentáciu k vlastnému jednoduchému výrobku v elektronickej podobe, ✓ vytvorí reklamný leták s cenovou ponukou na predaj vlastného výrobku, ✓ navrhne vlastný výrobok, ✓ zrealizovať na svojom výrobku pracovné postupy ručného obrábania materiálov s využitím zapájania elektrických obvodov, ✓ vypracovať projekt vlastného jednoduchého kombinovaného výrobku. 	<p>konštruktér, technológ, konštruovanie, technológia výroby návrh a tvorba technickej dokumentácie, dizajn marketing</p> <p>PC, kresliace programy</p> <p>výrobky: stolový ventilátor na solárny pohon; solárne osvetlenie záhradného chodníka; ochrana bytu/domu – pohybový snímač so zvukovým signálom; stredovečerný stolový blikajúci (LED) stromček; z nefunkčného „mobilu“ autičko; netradičný šach a pod.</p>

Podnety dizajnu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zhotoviť jednoduchý reklamný produkt, ✓ objasniť zámery reklamy. 	<p>reklama</p> <p>vybraná forma reklamného dizajnu: návrh(plagát, reklamný nápis, banner, billboard, svetelná reklama, reklamný predmet...)</p> <p>návrh a zalomenie reklamného sloganu, textu, plagátu (billboardu) – vzťah obrazu a textu</p> <p>reklama na vlastný produkt (napríklad výrobok, dizajn...) alebo akciu/event/koncert/sportové podujatie/školský večierok...</p> <p>tvorba reklamnej kampane</p> <p>reklamný dizajn</p> <p><i>pozn. možnosť prepojiť s predmetom informatika</i></p>

Obr. č. 11: Technika a výtvarná výchova v 8. ročníku s interdisciplinárnymi presahmi zameraných na elektrické komponenty s využitím spolupráce externej firmy na solárne panely a rodiča elektrikára
Zdroj: Autorka, 2024.

Obr. č. 12: Dielo v realizácii v spolupráci s firmou a rodičom na výtvarnej výchove a technike v 8. ročníku

Zdroj: Autorka, 2025.

Conclusion

Nakoľko dnešná doba vníma samotné školstvo ako veľmi náročné prostredie či zo strany samotných pedagógov či verejnosti, rodičov alebo i žiakov, našou snahou je vykľučkovať z edukačného labyrintu tak, aby sme presvedčili všetky strany, aké je prostredie školy úžasné spektrum možností. Didaktickými postupmi sme vniesli konkrétne ukážky interdisciplinárnych presahov dvoch sledovaných predmetov i medzi rôznymi ročníkmi. Konštatujeme, že interdisciplinaritou sme u žiakov rozvili tvorivé, kreatívne, zručné, technické i umelecké kompetencie, ktoré si odnesú do budúcich príležitostí a zároveň sa stali prínosom i pre samotnú školu. Podčiarkli sme dôležitosť spolupráce v školskom prostredí nielen medzi žiakmi, ale i pedagógmi, vedením, rodičmi i externými inštitúciami. V systéme interdisciplinarity, kde vzájomne korelujú 2 predmety rôzneho zamerania, dokážu nájsť svoje uplatnenie všetci žiaci, nakoľko majú rôzne záujmy, zručnosti, citenie, technika s výtvarnou výchovou im ponúka možnosti svojho uplatnenia aspoň na niektorej svojej platforme, čím vytvárame priestor pre inkluzívnu edukáciu. Efektívne uplatnenie interdisciplinárnych presahov v technike a výtvarnej výchove názorne predstavuje nasledujúci obrázok.

Obr. č. 13: Názorná schematická ukážka uplatnenia interdisciplinárnych presahov v technike a výtvarnej výchove

Zdroj: Autorka, 2025.

Bibliographic references

- Apostel, L. & Berger, G. (EDS.) (1972). *Interdisciplinarity: Problems of Teaching and Research in Universities*.
- Budiacova, D. (2023). *Medzipredmetové vzťahy v predmete technika na základnej škole*. Dostupné z: <https://opac.crzp.sk/?fn=docview2ChildCLGIM&record=71469A7EB87E5FAD813314E55EC2&seo=CRZP-Prehliadanie-pr%C3%A1c>
- Germuskova, M. (2011). *Potenciality a limity interpretácie literárnych textov*. In Jindráček, V., Škoda, J., Doulik, P. & kol. *Dětská pojetí uměleckého textu jako východiska školní interpretace*. Ústí nad Labem: PF UJEP.
- Klein, J. T. (1990). *Interdisciplinarity: History, Theory, and Practice*. Wayne State University Press.
- Mares, J. 2013. *Pedagogická psychologie*. Portál, ISBN 9788026201748.
- Placha, I., & Banesz, G. (2015). *Využitie medzipredmetových vzťahov v predmete Technika na základných školách*. Dostupné z: https://bazhum.muzhp.pl/media/texts/edukacja-technika-informatyka/2015-numer-111/edukacja_tehnika_informatyka-r2015-t-n111-s71-76.pdf
- ŠTÁTNY PEDAGOGICKÝ ÚSTAV. *TECHNIKA*. (2014). Dostupné z: https://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/technika_nsv_2014.pdf
- ŠTÁTNY PEDAGOGICKÝ ÚSTAV. *VÝTVARNÁ VÝCHOVA*. (2014). Dostupné z: https://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/vytvarna-vychova_nsv_2014.pdf
- VALENTA, M. (2015). *Slovník speciální pedagogiky*. Portál, ISBN 9788026209379.

Ing. Tatiana Uhríková
Constantine the Philosopher University in Nitra
Faculty of Education
Department of Engineering and Information Technologies
Dražovská 4, 949 01 Nitra
Slovak Republic
tanauhrikova@gmail.com
ORCID: 0009-0000-6344-1418

doc. PhDr. Adriana Récka, PhD.
Constantine the Philosopher University in Nitra
Faculty of Education
Department of Engineering and Information Technologies
Dražovská cesta 4, 949 01 Nitra
Slovak Republic
arecka@ukf.sk
ORCID: 0000-0003-4561-4607